IL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum l-10 ta' Ġunju 2020

Appell numru 168 tal-2018

Il-Pulizija
vs
Jonathan FELICE

Il-Qorti:

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) nhar it-12 ta' Marzu, 2018 fil-konfront ta' Jonathan Felice, karta tal-identità bin-numru 389288 M li ġie mixli:

   Talli nhar l-10 ta' Novembru 2012 għall-ħabta tal-għaxra ta' filgħodu (10:00a.m.) u żmien qabel ġewwa l-Faċilita Korrettiva ta' Kordin, Raħal Ġdid:

   1. Kellu fil-pussess tiegħu droga herojina speċifikata fl-ewwel skeda tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi Kap 101 tal-Liġijiet ta' Malta meta ma kiens fil-pussess ta' awtorizzazzjoni għall-importazjoni jew għall-esportazzjoni maħruġ mit-Tabib Prinċipali

tal-Gvern skond id-disposizzjonijiet tar-4 u 6 Taqsima Kap 101 tal-Liġijiet ta' Malta, meta ma kienetx fil-pussess ta'awtorizzazjoni għall-importazzjoni jew għall-esportazzjoni maħruġ mit-Tabib Prinċipali tal-Gvern skond dispożizzjonijiet tar-4 u s-6 taqsima ta' l-Ordinanza imsemmija u mingħajr ma kellha liċenzja jew xort'oħra awtorizzat li timmanifatura jew tforni d-droga msemmija u mingħajr ma kellha liċenzja tipprokura l-istess droga u dan bi ksur tar-regolament 4 tar-regolamenti tal-1939 għall-kontroll intern tad-drogi perikolużi (G.N. 292/1939) kif sussegwentament emendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi Kap 101 tal-Liġijiet ta' Malta, liema droga nstabet f'tali ċirkostanzi li juru li ma kinitx għall-użu esklussiv tiegħu;

2. Ukoll talli fl-istess data, lok, ħin u ċirkostanzi bħala persuna li mhijiex uffiċjal tal-ħabs, jew persuna oħra impjegata fil-ħabs, mingħajr l-Awtorita' legittima daħħal, jew ipprova jdaħħal, jew ipprova jdaħħal f'xi parti tal-konfini ta' ħabs xi oġġett li jkun, li hu pprojibit skont xi regolamenti magħmula skont dan l-Att, jew ġarr jew ipprova jġorr xi oġġett bħal dak barra mill-ħabs;

3. Akkużat ukoll talli rrenda ruħu reċidiv ai termini tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta, wara li kien ġie misjub ħati b'diversi sentenzi mogħtija mill-Qrati ta' Malta, liema sentenzi saru definittivi ma jistgħux jiġu mibdula;

Il-Qorti ġiet mitluba sabiex f'każ ta' sejbien ta' ħtija, tapplika l-provvedimenti tal-Artikolu 33 A tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Il-Qorti ġiet mitluba wkoll sabiex barra milli tapplika l-piena skont il-liġi, tordna li jitħallsu l-ispejjeż li għandhom x'jaqsmu mall-ħatra tal-esperti, skont l-Artikolu 553 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

2. Permezz tas-sentenza aktar 'il fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, wara li rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellant u wara li rat it-Taqsimiet IV u VI, l-Artikoli 22(1)(a) u 22(2)(b)(i) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, ir-Regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02 u l-Artikoli 33A u 49 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lill-imputat mhux ħati tat-tieni imputazzjoni u ta' dik il-parti tat-tielet imputazzjoni li tirreferi għall-addebitu tar-reċidiva ai

termini tal-Artikolu 50 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u illiberatu minnhom, filwaqt illi sabitu ħati tal-ewwel imputazzjoni u ta' dik il-parti tat-tielet imputazzjoni li tirreferi għall-addebitu tar-reċidivia ai termini tal-Artikolu 49 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u kkundannatu għall-piena ta' ħmistax –il xahar priġunerija effettiva u multa ta' elf ewro (€1,000) li, bl-applikazzjoni tal-Artikolu 14 (2) tal-Kap. 9 tal-Liġijietta' Malta, jistgħu jitħallsu mill-ħati f'rati mensili u konsekuttivi ta' ħamsin ewro (€50), bl-ewwel pagament jitħallas fi żmien xahar mil-lum, b'dan illi jekk il-ħati jonqos milli jħallas pagament wieħed, il-bilanċ jiġi dovut minnufih u jiġi konvertit fi priġunerija skont il-liġi. In oltre ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, ikkundannat lill-ħati għall-ħlas tal-ispejjeż konnessi mall-ħatra tal-esperti fl-istadju tal-proċess verbal tal-inkjesta ossia bl-ispejjeż konnessi mall-ħatra tax-Xjenzat Godwin Sammut, ammontanti għas-somma ta' mija, tmienja u disgħin ewro, tlieta u tmenin ċenteżmu (€198.83), kif ukoll l-ispejjeż konnessi mall-ħatra tas-*Scene of Crime Officer* PS 162 Theo Vella, ammontanti għas-somma ta' erbgħin ewro, tlieta u sebgħin ċenteżmu (€40.73), b'kollox ammontanti tali spejjeż għas-somma ta' mitejn, disgħin u tletin ewro, sitta u ħamsin ċenteżmu (€239.56), liema spejjeż għandhom jitħallsu mill-ħati fi żmien sitt (6) xhur mil-lum.

Inoltre, ordnat id-distruzzjoni tad-droga eżebita fl-atti hekk kif dis-sentenza tgħaddi in ġudikant u dan taħt il-ħarsien tar-Reġistratur li għandu jirrediġi process verbal li jiddokumenta l-proċedura tad-

distribuzzjoni, liema dokument għandu jiġi nserit fl-atti ta' din il-kawża mhux aktar tard minn ħmistax il-jum minn tali distruzzjoni.

3. Illi minn din is-sentenza Jonathan Felice interpona appell li permezz tiegħu talab lil din il-Qorti jogħġobha tirrevoka s-sentenza appellata billi tilliberah mill-akkużi kollha dedotti fil-konfront tiegħu, u fin-nuqqas li tagħti piena ferm aktar xierqa għaċ-ċirkostanzi u dan wara li stqarr li l-Qorti tal-Maġistrati (Malta) ma setgħetx bil-provi li kellha quddiemha ssib ħtija fl-appellant kif ukoll li l-piena inflitta kienet oneruża wisq fiċ-ċirkostanzi.

Ikkunsidrat : -

4. Illi nhar l-10 ta' Novembru 2012 għall-ħabta tal-10 ta' filgħodu l-Pulizija ta' Paola ġew infurmati illi waqt spezzjoni li saret għall-għarrieda fiċ-ċella 11 fid-diviżjoni 8 tal-Faċilita' Korrettiva ta' Kordin, li kienet okkupata mill-appellant, instab kontenitur ta' *roll-on deodorant* fuq il-gwardarobba illi malli nfetaħ irriżulta li kellu żewġt iqratas kontenenti sustanza kannella suspetta eroina. Il-Pulizija marru fuq il-post fejn elevaw l-istess. Aktar tard matul l-istess jum, l-appellant ġie mitkellem mill-Pulizija fejn wara li ngħatawlu d-drittijiet tiegħu u s-solitu twissija, hu saħaq illi ma kienx jaf dwar l-affarijiet li kienu nstabu fiċ-ċella tiegħu allavolja jgħix waħdu f'din iċ-ċella. L-appellant insista li mhux hu kien ġabhom jew poġġihom hemmhekk. Stqarr illi ġieli daħlu priġunieri oħra fiċ-ċella tiegħu filwaqt li din tkun miftuħa. Huwa allega wkoll

li persuna oħra setgħet faċilment poġġiet dan ir-roll fuq il-gwardarobba tiegħu fejn instabet u fejn hu jżomm effetti oħra wkoll. Meta s-sustanza ġiet analizzata mill-espert maħtur mill-Maġistrat inkwirenti hu filfatt ikkonferma li s-sustanza kienet tikkonsisti mid-droga eroina bil-purita' ta' 29% u fl-ammont globali ta' 3.10 grammi li kienet imqassma f'ebat iqratas f'ammonti iżgħar.[1]

Ikkunsidrat: -

5. Illi din il-Qorti hija Qorti ta' reviżjoni tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati u ma tbiddilx l-apprezzament tal-provi magħmul mill-Qorti tal-Maġistrati meta dik il-Qorti tkun legalment u raġonevolment korretta fl-apprezzament li hija kienet għamlet. Fis-sentenza ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Emanuel ZAMMIT*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Superjuri)[2] intqal:-

---

[1] 0.63g, 0.56g, 1.26g u 0.65g rispettivament.

[2] Tal-21 t'April 2005. Ara wkoll Ara, fost ohrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Godfrey Lopez*** u r-***Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina*** 24 ta' April 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Lawrence Asciak sive Axiak*** 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Mustafa Ali Larbed***; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: ***Il-Pulizija vs Andrew George Stone***, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs Anthony Bartolo***, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan*** et, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

Fil-kawża ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa*** ġie mistqarr li :

> Kif gie ritenut diversi drabi, hawn qieghdin fil-kamp ta' l- apprezzament tal-fatti, apprezzament li l-ligi tirrizerva fl- ewwel lok lill-gurati fil-kors tal-guri, u li din il-Qorti ma tiddisturbahx, anke jekk ma tkunx necessarjament taqbel mija fil-mija mieghu, jekk il-gurati setghu legittimament u ragonevolment jaslu ghall-verdett li jkunu waslu ghalih. Jigifieri l-funzjoni ta' din il-Qorti ma tirrizolvix ruhha f'ezercizzju ta' x'konkluzjoni kienet tasal ghaliha hi kieku kellha tevalwa l-provi migbura fi prim'istanza, imma li tara jekk il-verdett milhuq mill-gurija li tkun giet "properly directed", u nkwadrat fil-provi prodotti, setax jigi ragonevolment u legittimament milhuq

kif dejjem gie ritenut huwa principju stabbilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti li hija ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzjoni li dik il-Qorti setghet ragjonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-ewwel Qorti izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l- ewwel Qorti kinitx ragjonevoli fil-konkluzjoni taghha. Jekk, izda, din il-Qorti tasal ghall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti, fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment jew legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura impellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni.

6. Anke jekk din il-Qorti tistħarreġ ix-xiehda li tkun tressqet quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, ir-rwol ta' din il-Qorti jibqa' dak ta' reviżjoni tad-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati. Fil-kors ordinarju tal-funzjoni tagħha, ma ssirx Qorti ta' ritrattazzjoni, u ma terġax tisma' l-każ u tiddeċiedi l-każ mill-ġdid. Id-deċiżjoni jekk l-imputat ikunx ħati jew le teħodha l-Qorti tal-Maġistrati, li għandha d-dover li tanalizza l-provi u l-argumenti legali kollha u tasal għall-konklużjonijiet tagħha.[3]

7. Din il-Qorti, b'hekk tirrevedi s-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati billi tara jekk u safejn, bis-saħħa tal-provi li jkunu ġew miġjuba mill-partijiet u tal-argumenti legali dibattuti quddiem il-Qorti tal-

---

minnhom. Jekk il- verdett taghhom huwa regolari f'dan is-sens, din il-Qorti ma tiddisturbahx (ara per ezempju Ir-Repubblika ta' Malta v. Godfrey Lopez u r-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina decizi minn din il-Qorti fl-24 ta' April 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Lawrence Asciak sive Axiak deciza minn din il-Qorti fit-23 ta' Jannar 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Mustafa Ali Larbed deciza minn din il-Qorti fil-5 ta' Lulju 2002, ir-Repubblika ta' Malta v. Thomas sive Tommy Baldacchino deciza minn din il-Qorti fis-7 ta' Marzu 2000, u r-Repubblika ta' Malta v. Ivan Gatt deciza minn din il-Qorti fl-1 ta' Dicembru 1994).

[3] u dan sakemm ma jkunx hemm raġunijiet eċċezzjonali entro l-parametri ta' dak li jipprovdi l-artikolu 428(3)(5) tal-Kodiċi Kriminali li din il-Qorti tkun tista' tiddeċiedi hi l-meritu tal-kawża.

Maġistrati, setgħetx dik il-Qorti legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjoni milħuqa minnha fis-sentenza tagħha. Biex tagħmel dan ix-xogħol ta' reviżjoni din il-Qorti, tkun trid tifli l-provi u l-argumenti miġjuba quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u tara jekk, u safejn, b'dawk il-provi li kellha quddiemha, il-Qorti tal-Maġistrati setgħetx tasal għall-konklużjonijiet tagħha kif jidhru fis-sentenza b'mod tajjeb u skont il-Liġi.

8. Jekk din il-Qorti tara li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet tasal għall-konklużjonijiet li waslet għalihom skont il-provi u l-argumenti legali li kellha quddiemha, anke jekk dik ma kienetx l-unika konklużjoni li dik il-Qorti setgħet tasal għaliha, allura din il-Qorti ma tibdilx il-konklużjonijiet milħuqa mill-Qorti tal-Maġistrati. Dan peress li jekk il-Qorti tal-Maġistrati tkun għamlet xogħolha tajjeb, din il-Qorti ma tistax taqbad u tibdlilha s-sentenza tagħha, jekk mhux għax ikun hemm raġuni valida. Il-fatt biss li l-appellant ma jkunx jaqbel mal-konklużjonijiet tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati mhux biżżejjed biex din il-Qorti tibdel is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati.

9. Jekk mill-banda l-oħra din il-Qorti tara li, mill-provi li nġiebu jew mill-argumenti legali imresqin quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati tkun żbaljat fl-apprezzament tal-provi jew fl-interpretazzjoni tal-argumenti legali imresqin quddiemha, b'mod li allura din il-Qorti tqis ma jkunx sigur u sodisfaċenti li tistrieħ fuq dawk il-konklużjonijiet, allura din il-Qorti imbagħad għandha s-setgħa u d-dmir li tibdel dik is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati, jew

dawk il-partijiet minnha li jirriżultaw li jkunu żbaljati jew li ma jirriflettux il-Liġi.[4]

10. Dawn il-provi pero jridu qabel xejn ikunu jirrispettaw ir-regoli tal-evidenza fi proċedimenti penali, ċjoe l-*Law of Evidence*.

11. L-artikolu 637 tal-Kodiċi Kriminali jgħid li għal dak li jirrigwarda xhieda ta' eta' minuri, xhieda tal-imputat kif ukoll ix-xhieda ta' persuni li huma klassifikati taħt l-artikolu 636 tal-Kodiċi Kriminali, fosthom persuni li jkollhom interess fil-kwistjoni li fuqha tkun meħtieġa x-xhieda tagħhom, jew fir-riżultat tal-kawża : -

> id-deċiżjoni (dwar il-kredibbilta tagħhom) titħalla fid-diskrezzjoni ta' min għandu jiġġudika l-fatti, billi jittieħed qies tal-imġieba, kondotta u karattru tax-xhud, tal-fatt jekk ix-xhieda għandiex mis-sewwa jew hix konsistenti, u ta' fattizzi oħra tax-xhieda tiegħu, u jekk ix-xhieda hix imsaħħa minn xiehda oħra, u taċ-ċirkostanzi kollha tal-każ.

12. Imbagħad l-artikolu 638 tal-Kodiċi Kriminali jagħmilha ċara li huwa fid-dover tal-Prosekuzzjoni li ġġib il-provi kollha u l-aħjar prova possibbli sabiex il-grad tal-prova tal-Prosekuzzjoni jintlaħaq b'suċċess. Jekk dawk il-provi jkunu jikkonsistu prinċipalment fil-verżjoni ta' xhud waħdieni, il-Qorti xorta waħda tista' tasal sal-grad

[4] Ara wkoll, fost oħrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Rida Salem Suleiman Shoaib***, 15 ta' Jannar 2009; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Paul Hili***, 19 ta' Gunju 2008; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Etienne Carter***, 14 ta' Dicembru 2004; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Godfrey Lopez*** u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Eleno sive Lino Bezzina***, 24 ta' April 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Lawrence Asciak sive Axiak***, 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Mustafa Ali Larbed***, 5 ta' Lulju 2002; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: ***Il-Pulizija vs Andrew George Stone***, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs Anthony Bartolo***, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan et***, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

ta' prova rikjest fi proċedimenti kriminali, jekk dak ix-xhud ikun ġie emnut; u dan peress li f'din l-eventwalita, din ix-xiehda ssir biżżejjed biex tagħmel prova sħiħa u kompluta minn kollox, daqs kemm kieku l-fatt ġie ippruvat minn żewġ xhieda jew aktar. Fil-fatt l-artikolu 638(2) tal-Kodiċi Kriminali jgħid li xhud wieħed waħdu, jekk emnut, huwa suffiċjenti sabiex fuq ix-xiehda tiegħu il-Qorti tkun tista' ssib ħtija. Dan il-prinċipju ġie kkonfermat f'diversi każijiet li dawn il-Qrati kellhom quddiemhom fil-passat.[5] Jiġifieri huwa legalment korrett u permissibbli Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tasal li ssib ħtija f'persuna akkużata fuq ix-xiehda ta' xhud wieħed biss.

13. In oltre kif gie ritenut mil-Qorti fl-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Thorne,***[6]

> mhux kull konflitt fil-provi ghandu awtomatikament iwassal ghall-liberazzjoni tal-persuna akkuzata. Imma l- Qorti, f' kaz ta' konflitt fil-provi, trid tevalwa l-provi skond il-kriterji enuncjati fl-artikolu 637 tal-Kodici Kriminali w tasal ghall-konkluzzjoni dwar lil min trid temmen u f' hix ser temmnu jew ma temmnux'.

14. F'dan il-kuntest, allura, l-akbar sfida li jkollhom il-Qrati fil-każijiet li jisimgħu hija li jiskopru l-verita storika; u dan peress li l-evidenza li tinġieb quddiemhom - kemm dik diretta, kif ukoll dik indiretta - mhux dejjem neċessarjament twassal għall-dik il-verita'. Xhud jista'

---

[5] Ara fost oħrajn l-appelli kriminali sede inferjuri fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Bonavia*** ppreseduta mill-imħallef Joseph Galea Debono u datata s-6 ta' Novembru 2002; ***Il-Pulizija vs Antoine Cutajar*** ippreseduta mill-Imħallef Patrick Vella u deċiża fis-16 ta' Marzu 2001; ***Il-Pulizija vs Carmel Spiteri*** ippreseduta mill-Imħallef David Scicluna u deċiża fid-9 ta' Novembru 2011; Ara wkoll ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Martin Dimech*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Sede Superjuri u ppreseduta mill-Imħallfin Joseph Filletti, David Scicluna u Joseph R. Micallef u datata 24 ta' Settembru 2004.

[6] Deċiza fid-9 ta' Lulju 2003 mill-Qorti tal-Appell Kriminali Sede Inferjuri ippreseduta mill-Imħallef Joseph Galea Debono.

jkun konsistenti kemm fil-veritajiet li jgħid, kif ukoll fil-gideb li jista' jkun qiegħed jgħid. U huwa għalhekk li jeżisti wkoll ir-reat ta' sperġur. Il-Qrati ma għandhomx is-setgħa li jaqraw l-imħuħ tan-nies. Il-Qrati jippruvaw jifhmu xi jkollhom f'moħħhom, f'qalbhom u fil-kuxjenza tagħhom in-nies li jidhru quddiemhom biss mill-kliem li jgħidu u mill-egħmil tagħhom. Il-Qrati jridu jistrieħu biss fuq il-provi li jkunu nġiebu quddiemhom – ċjoe l-evidenza diretta jew l-evidenza indiretta.

15. L-evidenza indiretta hi dik li prinċipalment tistrieħ fuq iċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ. Għalkemm iċ-ċirkostanzi ma jitkelmux bħax-xhieda, u b'hekk ma jistgħux jigdbu, mill-banda l-oħra jistgħu jkunu qarrieqa. Dawn il-Qrati dejjem straħu fuq il-prinċipju li biex l-evidenza ċirkostanzjali tkun is-sies ta' sejbien ta' ħtija, din trid tkun univoka, jiġifieri li tipponta biss u esklussivament lejn direzzjoni u konklużjoni waħda u xejn ħliefha. Altrimenti, jekk iċ-ċirkostanzi jagħtu lok għal aktar minn konklużjoni waħda, il-Qorti ma tkunx tista' tistrieħ fuqhom biss biex tkun tista' ssib ħtija. Jekk ikun hemm dubju dettat mir-raġuni, il-Qorti ma tkunx tista' ssib ħtija fl-imputat jew akkużat.

16. Mill-banda l-oħra biex persuna tiġi misjuba ħatja, il-Liġi kriminali **ma teħtieġx** li din tkun stabbilita b'ċertezza assoluta. Il-Liġi tal-proċedura Maltija hija imnisla mis-sistema Ingliż fejn huwa meħtieġ li biex Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tkun tista' ssib ħtija f'akkużat, il-Prosekuzzjoni tkun trid irnexxielha tipprova l-każ tagħha lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni in bażi għall-provi imresqa

minnha. Jekk id-Difiża tipprova l-punt tagħha fuq bażi ta' probabbilita, jew tislet argument, inkluż mill-provi tal-Prosekuzzjoni stess, u jirnexxielha ddaħħal dubju dettat mir-raġuni, allura l-Qorti ma tkunx tista' ssib ħtija fl-akkużat.

17.Il-Qorti tkun tista' tasal għal din il-konklużjoni biss wara li tkun għarblet il-provi ammissibbli kollha li jkunu tressqu quddiemha, jiġifieri kemm l-evidenza ordinarja kif ukoll dik esperta, kemm dik diretta u kif ukoll dik indiretta. Fl-aħħar mill-aħħar dik il-Qorti trid tkun żgura moralment, *sure* fis-sistema Legali Ingliż,[7] li l-każ seħħ skont kif tkun qed tipprospetta l-Prosekuzzjoni *lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni.* Dan huwa l-ogħla livell ta' prova li l-Liġi teħtieġ biex tinstab ħtija; livell li huwa anqas miċ-ċertezza assoluta, iżda li huwa ogħla mill-bilanċ tal-probabbilitajiet.

18.Fil-każ Ingliż ***Majid,***[8] Lord Moses stqarr hekk :

> Judges are advised by the Judicial Studies Board, as they have been for many years, to direct the jury that before they can return a verdict of guilty, they must be sure that the defendant is guilty.

19.Inoltre, fil-ktieb tagħhom ***The Modern Law on Evidence,*** Adrian Keane u Paul McKeown[9] jgħidu s-segwenti : -

> In the wake of difficulties encountered with the formula of proof beyond reasonable doubt, Majid makes it clear that the direction on the criminal standard must adhere to the formula of proof by being "sure", in accordance with the longstanding advice given to judges by the Judicial Studies Board. That advice currently contained in the Crown Court Bench Book, is simply that the prosecution prove their case if the jury, having considered all the relevant evidence, are sure that the accused is guilty.

---

[7] ***R v Majid***, 2009, EWCA Crim 2563, CA at 2
[8] ibid.
[9] Oxford University Press, 2012, p. 106 – 108.

> Further explanation is described as 'unwise'. If the jury are not sure then, they must find the accused not guilty.

20. Meta jiġi biex ifisser dan il-grad ta' prova fi proċedimenti kriminali, l-Imħallef William Harding kien xi drabi jirreferi għal dal-kunċett bħala l-prinċipju **tas-sikurezza**. Hekk per eżempju fl-appell kriminali fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Peralta*** deċiża mill-Qorti Kriminali nhar il-25 t'April 1957 dik il-Qorti kienet qalet li f'dak il-każ, in bażi għall-provi miġjuba quddiemha hija setgħet tasal **b'sikurezza** għall-konklużjoni fir-rigward tal-istat tal-imputat, liema stat fattwali kellu jiġi pruvat in bażi għal suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni. B'hekk dik il-Qorti ġja fl-1957 kienet irrikonoxxiet l-ekwivalenza bejn l-istat mentali ta' sikurezza mas-suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni, kif ukoll illum rifless fil-ġurisprudenza l-aktar reċenti fl-Ingilterra u Wales.

21. U huwa biss meta jkun hemm **id-dubju veru, bażat fuq ir-raġuni, fuq is-sens komun u fuq il-buon sens, ċjoe d-dubju li jibqa' jippersisti wara li jsir stħarriġ dettaljat u b'attenzjoni, b'diliġenza u b'mod imparzjali tal-provi u l-argumenti kollha li jkunu ġew imresqin mill-Prosekuzzjoni u mid-Difiża** li mbagħad, jekk jibqa' jippersisti dan id-dubju, jkun jista' jingħad li dak il-livell ta' sikurezza, ossija suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni ma jkunx intlaħaq; u li allura bħala konsegwenza, il-Qorti ma tkunx tista' tiddikkjara lill-ħati tal-akkużi miġjuba kontrih.

22.Meta l-partijiet fi proċeduri penali, jagħżlu li jresqu prova, huma jridu jissodisfaw il-*best evidence rule*, ċjoe jridu jresqu l-aħjar prova li tkun tista' tiġi preżentata fil-każ konkret. Fis-sentenza fl-ismijiet ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Spiteri*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali, ġie ritenut is-segwenti:

> Huwa principju fondamentali fil-process kriminali li l-ligi tesigi li kull min jrid jipprova xi haga, ghandu jressaq l-ahjar prova, u dan jista' biss jaqa' fuq prova sekondarja kemm il-darba din l-ewwel jew l-ahjar prova mhiex disponibbli. Hu veru wkoll, izda, li min ghandu jiggudika jista', skond il-ligi, u minkejja dan il-principju fondamentali appena msemmi, joqghod fuq ix-xhieda anke ta' persuna wahda jekk b'dak li tghid din il-persuna, jikkonvinci lill-gudikant sal-grad tal-konvinciment morali mill-htija tal-persuna akkuzata.
>
> L-prova indizzjarja trid tkun wahda assolutament univoka, li tipponta biss minghajr dubju dettat mir-raguni lejn fatt jew konkluzzjoni wahda. Ovvjament jekk fatt jew cirkostanzi jistghu ragjonevolment jinghataw aktar minn tifsira jew interpretazzjoni wahda, tkun li tkun, allura dik ma tkunx prova ndizzjarja tajba, skond il-ligi, sabiex in bazi taghha tista' tinstab htija. Kif tghid u titlob il-ligi, biex prova ndizzjarja tigi ammessa bhala prova valida fis-sens li wiehed jista' ragjonevolment jasal ghall-konkluzzjoni tieghu ta' htija in bazi taghha bla ebda dubju dettat mir-raguni, irid ikun moralment konvint minn dan ir-rekwizit ta' l-univocita' taghha, cioe' li dik il-prova tfisser biss u xejn aktar li l-akkuzat huwa hati ta' dak addebitat lilu w, allura, kull dubju ragjonevoli fir-rigward ghandu jmur favur l-akkuzat skond il-ligi.
>
> Wiehed ghandu jkun ferm attent fl-apprezzament u nterpretazzjoni tal-prova ndizzjarja ghaliex ghalkemm din hi prova ferm importanti, u kultant anke aktar mill-prova diretta, pero', din hi prova li facilment tista' tqarraq lil dak li jkun qed jghamel l-interpretazzjoni w apprezzament taghha.[10]

23.In oltre u aktar reċentement fis-sentenza ***Il-Pulizija vs Cyrus Engerer***, il-Qorti tal-Appell Kriminali rriteniet illi :

> Biex wiehed jistabilixxi jekk l-provi cirkostanzjali huma univoci wiehed irid jara l-assjem ta' dawn ic-cirkostanzi migjuba bhala prova u li dan il-konvinciment morali huwa wiehed ibbazat sal-grad rikjest tal-prosekuzzjoni tac-certezza morali (u mhux dik assoluta) jew il-prova lil

[10] Deċiża nhar il-5 ta' Lulju 2002 mill-Imħallfin Noel Arrigo, Joseph A. Filletti u Patrick Vella.

> hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni. In oltre il-konkluzjoni biex tkun univoka mhux necessarjament trid tkun l-uniku xenarju li jista jintlahaq izda trid tkun l-unika wahda li tista twassal ghal htija b'mod ragonevoli kontra dak li jkun. Fi kliem iehor jekk jinholoq dubbju dwar l-univocita tal-provi cirkostanzjali liema xenarju alternattiv ma jkunx wiehed ragonevoli, dan ma jistax iwassal sabiex il-Qorti tillibera a bazi tan-nuqqas ta' univocita.[11]

24. Illi l-Liġi tafda l-eżerċizzju tal-analiżi tal-provi f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati. Dan peress li l-Qorti tal-Maġistrati tkun fl-aħjar qagħda tqis il-provi kollha għax, normalment, tkun għexet personalment il-proċess quddiemha. Hija tkun setgħet tara u tisma' lix-xiehda jixhdu quddiemha - ħaġa li din il-Qorti ma kellhiex l-opportunita li tagħmel. U għalhekk huwa għaqli li l-Liġi tħalli prinċipalment dan l-eżerċizzju ta' analiżi u apprezzament tax-xiehda tax-xhieda f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati; liema eżerċizzju huwa importanzi ħafna u li din il-Qorti ttih il-piż li jixraqlu, in kwantu ma jistax jiġi disturbat kif ġieb u laħaq.

25. Anke fejn il-Qorti tal-Maġistrati, għal xi raġuni jew oħra, ma tkunx semgħet ix-xhieda kollha hi stess, xorta waħda l-Liġi tafda l-eżerċizzju tal-analiżi u deċiżjoni dwar il-fatti f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati. Il-Qorti tal-appell xorta tibqa' Qorti tat-tieni grad, biex, fil-każijiet appellati tara jekk u safejn il-Qorti tal-Maġistrati setgħetx legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjonijiet milħuqa minnha in bażi għall-dawk il-provi u l-argumenti legali miġjuba quddiemha. Biss, kif intqal, din il-Qorti ma taqbadx u tibdel id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati kif ġieb u laħaq, u dan għar-raġuni

[11] Deċiża nhar it-8 ta' Mejju 2014 mill-Imħallef Michael Mallia.

miġjuba fil-kawża ***Il-Pulizija vs Lorenzo Baldacchino*** deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appell deċiża nhar it-30 ta' Marzu 1963 mill-Imħallef William Harding fejn intqal is-segwenti : -

> Ma hemmx bżonn jinghad li l-komportament tax-xhud (*demeanour*) hu fattur importanti ta' kredibilita (ara Powell, On Evidence, p. 505), u kien, ghalhekk, li inghad mill-Qrati Ingliżi segwiti anki mill-Qrati taghna, illi "great weight should be attached to the finding of fact at which the judge of first instance has arrived" (idem, p. 700), appuntu ghaliex "he has had an opportunity of testing their credit by their demeanour under examination".

Ikkunsidrat:

26. Illi l-pern tal-appell jinsab fuq il-fatt li l-appellant mhux qed jikkontesta s-sejba ta' dan il-bott bis-sustanza illegali fiċ-ċella okkupata minnu mal-bqija tal-effetti tiegħu, iżda jiċħad kategorikament li kien jaf bid-droga jew li kien hu li daħħalha jew li poġġiha hemmhekk. L-argument tal-appellant huwa li peress li ċ-ċellel ikunu miftuħin u aċċessibbli għal ħinijiet twal matul il-ġurnata, setgħet kienet terża persuna li daħlet dan il-bott bid-droga ġo fih fiċ-ċella tiegħu, possibilment biex jaħbiha hemmhekk.

27. Illi ir-reat ta' pussess aggravat tad-droga eroina, li tiegħu instab ħati l-appellant, huwa regolat taħt ir-regolament 9 tal-leġislazzjoni sussidjarja 101.02 li jgħid hekk :

> Hadd ma għandu jkun fil-pussess jew jittanta li jippossjedi xi droga kemm il-darba –
> (a) Huwa ma jkunx awtorizzat għall-importazzjoni jew għall-esportazzjoni maħruġa mit-Tabib Prinċipali tal-Gvern skond id-disposizzjonijiet tat-Taqsima VI ta' l-Ordinanza; jew
> (b) Huwa ma jkunx bil-liċenza jew xort' oħra awtorizzat li jimmanifattura jew iforni dik id-droga; jew

(c) Huwa ma jkunx b'xi mod ieħor bil-liċenza mogħtija mill-Ministru responsabbli għad-Dipartiment tas-Saħħa jew mhux awtorizzat b'dawn ir-Regoli jew b'awtorita' mogħtija mill-Ministru responsabbli għad-Dipartiment tas-Saħħa li jkollu d-droga fil-pusses tiegħu; jew

(d) Huwa ma jippruvax illi d-droga kienet fornuta għall-użu tiegħu skond dik ir-riċetta kif imsemmi qabel;

Iżda, l-kwalifika li tinsab fil-paragrafu (d) ma tkunx tgħodd fil-każ ta' xi droga, fornuta lill-persuna għall-użu tagħha skond riċetta jekk dik il-persuna f'dak iż-żmien li liha ngħatat id-droga kienet qedgħa taħt kura ta' tabib ieħor dwar li kienet tieħu bi drawwa xi drogi jew xort'oħra, u li kienet fornuta b'xi droga fuq riċetta maħruġa minn dak it-tabib u ma semmietx dik il-ħaġa lit-tabib imsemmi l-ewwel qabel ma d-droga kienet fornuta lilha.[12]

28. Din id-disposizzjoni trid tinqara dejjem fid-dawl ta' dak ipprospettat fl-Ordinanza tad-Droga u l-artikoli li japplikaw ġenerikament u li jestendu wkoll għal dawn ir-regolamenti. In oltre d-diċitura ta' din il-liġi tinkorpora l-elementi kemm tal-pussess aggravat kif ukoll tal-pussess sempliċi.

Ikkunsidrat: -

29. Illi l-Qorti tal-Maġistrati daħlet fil-fond fl-analiżi tagħha dwar il-fatti ta' dan il-każ, il-Liġi li tirregolah kif ukoll il-ġurisprudenza applikabbli għalih u li abbażi tagħhom, il-Qorti tal-Maġistrati ikkonkludiet illi jekk id-droga tkun instabet fil-pussess materjali tal-akkużat jew l-appellant, dan jitqies mill-istess Liġi preżunt illi jkun jaf b'dik id-droga sakemm hu ma jġibx prova kuntrarja, sal-livell tal-probabbli, li turi li huwa ma kienx jaf b'dik id-droga. Dik il-Qorti applikat għal dan il-każ ir-regola li ġiet applikata wkoll fl-

[12] Ara wkoll regolamenti 15 u 16 tal-LS 101.02

appell kriminali ***Il-Pulizija vs. John Borg*** tat-23 ta' Ġunju 1997 jiġifieri li jekk ikun hemm xi oġġett li jinstab preżenti f'post, (bħal dar, karozza, kamra eċċetra) u li fuqu l-akkużat ikollu xi forma ta' kontroll, dik il-preżenza ta' dak l-oġġett f'dak il-post tista' tammonta, taħt ċerti ċirkostanzi, bħala pussess ta' dak l-oġġett li jkun instab. Imbagħad jekk dak l-oġġett misjub jirriżulta li jkun droga bħal dik imsemmija fil-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, hija l-istess Liġi li tippresumi li l-pussessur ta' dak l-oġġett kien jaf li dak l-oġġett kien droga, sakemm dan il-pussessur ma jressaqx prova, almenu sal-grad tal-probabbli, li huwa ma kienx jaf li dak l-oġġett kien droga.

30. F'dan il-każ dan ifisser illi ladarba l-Prosekuzzjoni ippruvat li kien instab bott *roll on deodorant* bi droga eroina ġo fih, u li dan il-bott *roll on deodorant* instab fiċ-ċella fejn kien jirrisjedi l-appellant (u li għalhekk huwa kellu element ta' kontroll fuq dak il-post), **il-piż tal-prova li l-appellant ma kienx verament jaf** b'dak il-bott tar-*roll on* bid-droga ġewwa fih f'dak il-post qalb l-affarijiet tiegħu, **inqaleb fuq l-appellant u li ried juri dan bi provi sal-grad tal-probabbli**. L-argument tal-appellant kien li fiċ-ċella ma kienx ikun waħdu, li kienu jidħlu nies oħra apparti hu, u li setgħa poġġieħ xi ħadd ieħor mingħajr ma huwa kien jaf bih, u li in definittiva dan il-bott la kien tiegħu u l-anqas kien jaf bih.

31. Illi din il-Qorti fliet bir-reqqa l-provi prodotti mill-Prosekuzzjoni kif ukoll ix-xiehda tal-appellant quddiem il-Qorti tal-Maġistrati. Jerġa' jingħad li l-Qorti tal-Maġistrati kellha l-vantaġġ kbir li rat u semgħet

lill-appellant jixhed quddiemha u b'hekk setgħet tara hi stess jekk huwa kienx sinċier f'dak li qal u bil-mod kif qalu; jekk kienx jitwemmen f'dak li qal u safejn kien hekk jitwemmen. Dik il-Qorti daħlet fid-dettall dwar dan il-punt ukoll u għamlet diversi konsiderazzjonijiet ċari dwar ir-raġuni għaliex hija ħasset li, kollox ma kollox, l-appellant ma rnexxielux li jipprova sal-grad tal-probabbli li huwa ma kienx jaf, ċjoe li ma kellux ix-xjenza li trid il-Liġi dwar id-droga misjuba fil-pussess materjali tiegħu.

32. Il-Qorti tal-Maġistrati rat li l-bott tar-*roll on deodorant* instab qalb l-affarijiet personali tal-appellant fuq il-gwardarobba tiegħu. Dan il-bott instab fuq il-parti tal-gwardarobba li kienet tintuża qisha xkaffa fejn, kif anke jgħid l-appellant, kien iqiegħed l-affarijiet personali tiegħu, inkluż xorb, prodotti tal-ħasil u bott r-*roll on* identiku li huwa kien juża. Anzi l-appellant jgħid li huwa kien uża minn dak ir-*roll on deodorant* dakinhar fil-għodu stess, iżda mbagħad jgħid li r-*roll on* li kien fih id-droga ma kienx jaf kif spiċċa hemm. B'hekk dik il-Qorti qieset kif setgħa jitwemmen l-appellant meta jgħid li huwa kien jaf b'bott wieħed iżda mhux ukoll bl-ieħor li kien bħalu li kien qribu – u li allura b'kumbinazzjoni qabad dak li kien it-tajjeb u użah mentri l-ieħor ma raħx?

33. Il-Qorti tal-Maġistrati ma emnitux dwar dan in kwantu rat li dan ir-*roll on deodorant* li uża l-appellant kien instab mill-Gwardjani tal-Faċilita fl-istess post **<u>ħdejn</u>** dak ir-*roll on deodorant* li l-appellant. Anzi CO143 Noel Buttigieg f'paġna 53 jgħid li l-bott li fih sabu d-droga **<u>kien qiegħed fuq l-gwardarobba fejn jidher u kien impoġġi</u>**

<u>b'mod normali ħdejn ix-*shampoos* u l-oġġetti l-oħra</u>. Jiġifieri l-Qorti tal-Maġistrati rat li dan il-bott tar-*roll on* ma tgħidx li kien mitfugħ kif ġie ġie jew kien maqlub – bħal per eżempju kif jiġri meta dan jiġi mitfugħ għall-għarrieda bħal meta wieħed jiġi biex jeħles minnu. Dik il-Qorti rat li dan kien qiegħed ippustjat b'mod normali.

34. Il-Qorti tal-Maġistrati rat ukoll li din il-gwardarobba kienet xi metru jew metru w nofs il-ġewwa kif tidħol fiċ-ċella fuq in-naħa tax-xellug. Kienet għolja madwar it-tul tal-appellant u b'hekk huwa setgħa jara fuqha mingħajr taħbit. Il-Qorti tal-Maġistrati qieset ukoll li għalkemm l-appellant jgħid li kellu ħafna affarijiet fuq dik il-gwardarobba, fl-aħħar mill-aħħar din kienet qisha xkaffa li ma kienetx kbira u li ma kienx hemm fejn tintilef fiha.

35. Dik il-Qorti rat ukoll li kien minnu li meta l-Uffiċjali Korrettivi għamlu t-tfitxija għall-għarrieda, dawn sabu li fil-kamra mal-appellant kien hemm Justin Polidano, u li kien veru wkoll li l-priġunieri kienu jidħlu fiċ-ċelel ta' xulxin f'diversi ħinijiet tal-ġurnata. Iżda l-Qorti tal-Maġistrati rat ukoll li meta daħlu għall-għarrieda dawn l-Uffiċjali, kemm Polidano kif ukoll l-appellant, kienu bilqegħda fuq is-sodda u li din is-sodda kienet tiġi faċċata tal-gwardarobba. Ħadd mill-Uffiċjali ma jgħid li xi ħadd minn dawn it-tnejn għamel xi moviment, li b'xi mod kien jagħti x'jifhem li nqabdu fil-fatt iridu jeħilsu minn xi ħaġa.

36. Huwa minnu li l-Pulizija ma ġabitx il-prova ta' min daħal fiċ-ċella tal-appellant u li ma ġabitx prova tal-*finger prints* fuq dak il-bott. Qabel xejn il-prova tas-*CCTV* setgħet tagħti indikazzjoni ta' x'jiġri

barra ċ-ċella u mhux dak li jiġri fiċ-ċella. B'hekk setgħet tagħti indikazzjoni dwar min setgħa daħal fiċ-ċella u mhux x'għamel dak li daħal fiċ-ċella wara li jkun daħal hemm. Biss l-appellant innifsu jgħid li kulħadd jidħol għandu, min għal ħaġa u min għal oħra. Jiġifieri dik il-prova qajla setgħet twassal għal xi soluzzjoni favorevoli f'dan il-każ.

37. Inoltre, huwa veru li l-prova tal-*finger prints* setgħet tkun waħda tajba u utli; biss din mhux dejjem tkun l-uniku prova li in bażi tagħha tista' tinstab ħtija. Jekk ikun hemm provi oħra li jwaslu lil Qorti tal-Maġistrati biex din tkun tista' tikkonkludi li legalment u raġonvolment li persuna tkun ħatja ta' reat lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni, allura dik il-Qorti tkun tista' tasal li ssib ħtija fuq dawk il-provi **<u>irrispettivament</u>** mill-*finger prints* li setgħa kien hemm. Ma jfissirx li għax ma kienx hemm il-prova tal-*finger prints* allura l-Qorti tal-Maġistrati ma setgħetx issib ħtija, dment li kellha provi oħra li fuqhom setgħet tistrieħ skont il-Liġi.

38. Apparti minn hekk jirriżulta wkoll li dak il-bott tar-*roll on* bid-droga kellu l-boċċa tinqala' u li taħtha kien hemm it-*tissue* u li taħt dik it-tissue kien hemm il-boroż bil-qratas li rriżultaw li kienu jikkontjenu d-droga erojina. Il-Qorti tal-Maġistrati ikkunsidrat ukoll li l-appellant ma kienx jabbuża mid-droga erojina, għalkemm ammetta li huwa kien ġieli pejjep il-ħaxixa barra mill-Faċilita. Iżda aktar minn hekk l-ammont ta' droga misjuba f'dawn il-qratas li kien fih dan id-*deodorant* kienet tammonta għal 3.1 grammi b'purita ta' 29% li skont kif sewwa qalet il-Qorti tal-Maġistrati, għalkemm ma kienx

xi ammont enormi fit-triq, fil-kuntest tal-Ħabs, b'mod relattiv, kien ammont sostanzjali ta' droga erojina li minnha setgħu jinħarġu diversi dożi. Dan kien ifisser li dik id-droga misjuba mill-appellant setgħet iġġib valur konsiderevolment għoli meta tqis li kienet intiża li tiġi spaċċata fil-ħabs – fejn id-droga tkun aktar skarsa milli fuq it-triq. Il-Qorti tal-Maġistrati għalhekk qieset li qajla kien jitwemmen li xi ħadd kien ser ikun daqshekk galantom li jħalli dak l-ammont ta' droga, b'dak il-valur potenzjali, fiċ-ċella ta' ħaddieħor meta dik id-droga kienet daqshekk prezzjuża għal uħud u mfitxija minn oħrajn.

39.Il-Qorti tal-Maġistrati għalhekk qieset mhux biss li l-appellant ma pprovax, sal-grad tal-probabbli, li dik id-droga kienet għall-użu tiegħu; iżda wisq anqas ipprova li setgħa kien ħaddieħor li kien sejjer iħalli ammont daqstant konsiderevoli ta' droga fiċ-ċella tiegħu, biex imbagħad dak il-ħaddieħor joqgħod jeħodlu minnha – mingħajr ma l-appellant ikun jaf; jew inkella għamilhielu hemmhekk b'azzjoni ħażina, meta skont kif stqarr l-appellant stess, huwa ma kellu nkwiet ma ħadd fiż-żmien li kien qiegħed fil-Faċilita.

40.Illi dawn fil-qosor kienu l-bażi tar-raġunijiet li fuqhom il-Qorti tal-Maġistrati għażlet li ma temminx il-verżjoni tal-appellant li huwa ma kienx jaf b'dak il-bott tar-*roll on deodorant* u aktar u aktar dwar id-droga li kien hemm ġo fih. Din il-Qorti hija tal-fehma illi dawn ir-raġunijiet miġjuba mill-Qorti tal-Maġistrati huma b'saħħithom biżżejjed li jxejnu l-allegazzjoni tal-appellant li huwa ma kienx jaf

b'dan il-bott tar-*roll on* jew li kien xi ħadd ieħor li qegħdulu hemmhekk.

41. Il-post fejn instab, kif instab, fejn kien qiegħed, il-mod kif kien qiegħed, meta ġie misjub, eċċetra ikkonvinċew lil Qorti tal-Maġistrati li l-appellant kien jaf b'dik id-droga misjuba hemmhekk.

42. Din il-Qorti tqis li in bażi għall-provi prodotti quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati setgħet legalment u raġonevolment tasal għall-dik il-konklużjoni li ssib lill-appellant ħati kif imfisser fis-sentenza appellata.

Ikkunsidrat: -

43. Illi l-appellant jilmenta wkoll mill-piena li ġiet imposta fuqu, iżda ma jġib ebda raġunijiet li fuqhom din il-Qorti, bħala Qorti ta' reviżjoni, tista' tordna l-bidla fis-sentenza għajr għar-rimarka magħmula fil-bidu qabel l-esposizzjoni tal-aggravji tiegħu kif miġjuba illi dan il-każ imur lura għas-sena 2012 filwaqt li ġie deċiż fis-sena 2018.

44. Kif intqal aktar il-fuq din il-Qorti ta' reviżjoni u bħala tali ma tistax taqbad u tbiddel il-piena li tkun ġiet mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati sakemm din ma tkunx waħda żbaljata fil-prinċipju, jew li tkun tmur lil hinn mill-parametri tal-Liġi, jew li tkun manifestament eċċessiva.

45. Illi skond l-artikolu 22(b)(i) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, il-piena imponibbli f'dan il-każ hija dik ta' priġunerija għal żmien mhux inqas minn sitt xhur iżda mhux iżjed minn għaxar snin u multa ta' mhux inqas minn erba' mija u ħamsa u sittin euro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (465.87) iżda mhux iżjed minn ħdax-il elf, sitt mija u sitta u erbgħin euro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (11,646.87). Evidentement il-piena ta' ħmistax il-xahar priġunerija u l-multa t'elf euro (€1000) imposta mill-Qorti tal-Maġistrati kienet fil-parametri tal-liġi u anzi aktar tqarreb lejn il-minimum ta' sitt xhur priġunerija milli lejn il-massimu t'għaxar snin priġunerija.

46. Inoltre l-artikolu 22(9) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta jeskludi l-applikazzjoni tal-artikoli 21 u 28A tal-Kodiċi Kriminali u d-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-*Probation* fejn l-unika eċċezzjoni għal din ir-regola tapplika fil-każ meta wara li l-Qorti li tkun ser tiġġudika l-każ tqis iċ-ċirkostanzi kollha tal-każ, tkun tal-fehma li l-ħati kien bi ħsiebu jikkonsma l-mediċina f'dak l-istess post flimkien ma' oħrajn. Dan evidentement mhuwiex il-każ hawnhekk fejn allura din l-eċċezzjoni mijiex waħda applikabbli.

47. Illi apparti minn hekk, il-Qorti tal-Maġistrati ħadet qies ukoll tal-fatt illi r-reat in kwistjoni huwa serju fin-natura tiegħu, aktar u aktar fid-dawl tal-fatt illi seħħ fil-konfini tal-ħabs fejn potenzjalment, is-sustanza misjuba fil-pussess tal-appellant, setgħet tiġi ttraffikata jew spaċċata konsiderevolment.

48. Il-Qorti tal-Maġistrati ħadet ukoll kont tal-fedina penali refrattarja immens tal-appellant, u li tagħti xhieda wkoll dwar il-karattru

tiegħu tul is-snin, fejn baqa jirrikorri għall-ħajja ta' kriminalita' ta' kull tip u xorta. Fil-fatt sabitu ħati bħala reċidiv fit-termini tal-artikolu 49 għalkemm mhux taħt l-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali u b'hekk allura ma jirriżultax li żiedet il-piena skont l-artikolu 50 tal-Kodiċi Kriminali.

49. Iżda minbarra dan, il-Qorti tal-Maġistrati qieset ukoll li f'dan il-każ kien ukoll japplika l-artikolu 33A(1) tal-Kodiċi Kriminali jiġifieri li meta r-reat ikun sar minn persuna li tkun priġunier, il-piena **<u>għandha</u>** tiżdied bi grad jew tnejn u ma jkunx possibbli għall-Qorti li tagħti probation, jew sentenza ta' priġunerija sospiża jew inkella li tagħti piena taħt il-*minimum*. F'dan il-każ ir-reat sar minn priġunier fil-Faċilita Korrettiva ta' Kordin u b'hekk il-Qorti tal-Maġistrati setgħet iżżid il-piena bi grad jew tnejn.

50. Magħdud dan kollu, din il-Qorti rat li meta l-Qorti tal-Maġistrati ġiet biex tagħti l-piena tagħha, minkejja dawn iż-żidiet li setgħet tagħti, hija xorta żammet kemm setgħet mal-anqas piena ta' priġunerija u multa li hija setgħet timponi fiċ-ċirkostanzi.

Deċide

Għaldaqstant għar-raġunijiet imsemmija aktar il-fuq, dil-Qorti tiċħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.

Aaron M. Bugeja
Imħallef